

Brigádní generál Raymund MRÁZEK

* 29. 8. 1897 Oplocany, okr. Přerov

† 11. 8. 1972 Praha

„Připravili jste mě o vavříny a růže.

Přesto je jedna věc, již sotva kdo vzít mi může,

s níž dnes, až zmizí v tmách blankytná obloha,

hluboce smekaje předstoupím před Boha:

s tou věcí bez poskvrny a obestřenou třpytem

šel jsem vždy vzdor všem vpřed

- s čistým štítem.“ [1]

Ed. Rostand

V letech 1913-1915 studoval Vyšší průmyslovou školu v Brně. 16. srpna byl v mobilizaci povolán jako jednoroční dobrovolník k 13. zeměbranceckému pluku v Olomouci a po základním výcviku 29. října odjel s transportem na východní frontu ve funkci velitele roje. V březnu 1916 byl povýšen na svobodníka, 20. července padl do ruského zajetí, kde se setkal mimo jiné s Heliodorem Píkou [2]. Společně se hlásili do čs. vojska na Rusi, na začátku dvacátých let působili ve Vojenské akademii v Hranicích, po druhé světové válce pak na hlavním štábu čs. branné moci. Jejich přátelství neovlivnil ani pozdější Píkův osud.

V zajateckém táboře Berezovka se Mrázek věnoval propagační činnosti. 21. srpna 1917 byl zařazen k náhradnímu praporu a po ukončení dělostřeleckého kurzu byl 1. září přeložen k 1. baterii 1. dělostřelecké brigády. Krátce poté, 10. prosince, byl povýšen na svobodníka, 1. března 1918 na desátníka, 1. června na četaře a po vykonání důstojnické zkoušky (důstojnický kurz v Jeuffiemu) byl jmenován důstojnickým zástupcem, 6. ledna 1919 praporčíkem, 11. ledna podporučíkem jako první důstojník 3. baterie, 1. května pak nadporučíkem. 13. března převzal velení 1. muničního

dělostřeleckého „divisionu“. Mezitím ještě vybudoval čs. posádkové vozatajstvo v Irkutsku. 24. dubna 1920 odjel s XXII. transportem ruských legií do vlasti.

Zde se rozhodl pro službu vojáka z povolání. 22. června je přeložen k hrubému dělostřeleckému pluku 101 v Kostelci nad Labem. Po ukončení kurzů kapitánů dělostřelectva v Praze převzal 1. října velení 1. baterie pluku. Od 21. září 1921 již působil ve Vojenské akademii v Hranicích jako instruktor a učitel jízdy na koni. Téměř po dvou letech je přemístěn do Prahy k dělostřeleckému pluku 1 a 1. října 1923 ustanoven velitelem jeho 4. baterie. V roce 1925 absolvoval čtyřměsíční Střeleckou školu dělostřelectva v Olomouci. Její velitel podplukovník Alois Machačík [3] o kapitánu Mrázkovi ve svém popisu uvedl: „Ovládá teorii střelby velmi dobře, má velmi dobrou praxi ve střelbě (v přípravě povšechné i přesné), pozoruje rychle, klidně a správně, rozhoduje se rychle a správně, velí rázně, přesně, změněným situacím se přizpůsobuje bystře, dělostřelecký materiál zná velmi dobře, topografii velmi dobře. Jako první důstojník velmi rázný a přesný. Velmi způsobilý velitel baterie.“

V následujícím roce, od 16. listopadu, velel III. oddílu pluku. 2. listopadu 1926 nastoupil do prvního ročníku Válečné školy v Praze, v jehož rámci absolvoval „zkušene“ u různých zbraní a také armádní plynový kurz v Olomouci, technický informační kurz ve Čtyřech Dvorech, autokurz v Praze a telegrafní kurz v Kutné Hoře. Dnem 31. července 1929 je major Mrázek přeložen do skupiny důstojníků generálního štábu. Tehdy již působil u 1. divize v Praze, od února do dubna 1930 pracoval u 4. oddělení hlavního štábu čs. branné moci. Když odcházel do nové funkce, zemský vojenský velitel generál Josef Bílý [4] mu vyslovil tento velitelský dík: „Po jednoročním pobytu ve štábu divize byl jste povolán k zemskému voj. velitelství v Praze, abyste zde převzal vedení 4. oddělení štábu. Vaší pílí, svědomitostí a iniciativou zhostil jste se velmi dobře své funkce a vykonal jste s velkým porozuměním značné práce, které byly během roku svěřeny Vašemu oddělení. Zanechal jste za sebou za tuto krátkou dobu záslužné dílo a řídil jste oddělení velmi obezřetně a v kamarádském duchu. Za tuto činnost, kterou jste projevil skvělé vlastnosti důstojníka generálního štábu, vyslovuji Vám při vašem odchodu svůj velitelský dík a pochvalné uznání.“

Na podzim 1930 působil u Zemského vojenského velitelství v Praze a 15. listopadu ustanoven přednostou 4. oddělení štábu. Dnem 30. září 1931 je podplukovník Mrázek trvale přidělen k 3. oddělení hlavního štábu jako referent všeobecné skupiny. Jeho přednost, plukovník Bohuslav Fiala, ve svém hodnocení z podzimu 1932 konstatoval, že Mrázek je „živé a různé povahy. Bystrý, velmi inteligentní a iniciativní. Sebevědomého vystupování. Pracuje rychle a spolehlivě ... Rychle se zapracoval do přidělené agendy a velmi dobře se osvědčil.“ V témž roce vykonal zkoušku na podplukovníka generálního štábu (do hodnosti povýšen 30. června 1933).

Dnem 15. dubna 1933 je přidělen u náčelníka hlavního štábu, od 1. ledna 1934 pak u generálního inspektora čs. branné moci a 1. března je pověřen funkcí náčelníka štábu generálního inspektora. Armádní generál Jan Syrový [5] ve svém hodnocení o Mrázkovi uvedl: „Velmi inteligentní, živé veselé a různé povahy - uhlazeného chování a sebevědomého vystupování. Velmi pilný, svědomitý a iniciativní, logicky jasný, přesný a rychlý v úsudku a rozhodování.“ A při odchodu z funkce mu vyslovil za velmi úspěšnou činnost ve funkci náčelníka štábu generálního inspektora toto pochvalné uznání:

„Odcházíte z generálního inspektorátu branné moci po několika letech vážné a zodpovědné práce, kterou jste docílil cenných výsledků.“

Dnem 1. října 1937 je Mrázek pověřen velením dělostřeleckého pluku 51 v Brandýse nad Labem. Po roce působení v nové funkci velitel dělostřelectva 1. divize plukovník Bedřich Klesnil v hodnocení Mrázka uvedl: *„Velmi pilný, spolehlivý, svědomitý a iniciativní. Pěstuje lov, jízdu na koni ... Svými morálními vlastnostmi, znalostmi, dále spravedlivým jednáním s podřízenými má dobrý vliv na výchovu a výcvik podřízených. Udrží podřízené na mravní, odborné i společenské výši, jeví zájem i o jejich materiální starosti. Pluk vede po stránce výcvikové, administrativní i hotovostní velmi dobře. Mnoho postřehl při různých přehlídkách jako náčelník štábu u generálního inspektora a uplatňuje tyto zkušenosti. Od roku 1926 nebyl u své zbraně, proto se velmi snažil vniknouti do praktické služby a získati zkušenosti zvláště v technickém vedení pluku.“*

V zářijové mobilizaci 1938 plukovník Mrázek působil jako podnáčelník štábu II. sboru. Také v této funkci byl *„energický, iniciativní, jako podnáčelník štábu sboru se osvědčil výtečně“*.

Na začátku druhé světové války je pověřen generálem A. Eliášem [6] zpravodajskými úkoly v průmyslu u firmy ASAP, akciové společnosti pro automobilový průmysl. Dne 1. července 1943 opustil civilní zaměstnání.

Ve dnech 5. - 25. května 1945 se zúčastnil květnového povstání a obsazování severního pohraničí v Čechách jako náčelník štábu „velitelství Alex“ (generál František Slunečko). Poté je určen členem přijímací komise pro důstojníky a rotmistry. V červnu jej náčelník hlavního štábu generál Bohumil Boček [7] informuje o možném určení náčelníkem čs. vojenské mise v SSSR. Mrázek měl tehdy pracovní na hlavním štábu vedle pobočnické kanceláře generála Píky. Večer někdy společně vypili trochu whisky nebo sklenku vína. Mrázek se pochopitelně dlouholetého náčelníka mise vyptával na situaci a poměry v Moskvě. Píka mu jako přítel doporučoval, aby funkci nepřijímal, neboť *„tam jsou těžké podmínky“*.

„Když jsem mu já vyložil,“ vzpomínal později Mrázek, *„jak si představuji službu sám, usmál se tomu a řekl mi, že jsem naivní, že služba se skládá ze styku s přednostou zahraničního oddělení generálního štábu a z čekání na vyřízení a eventuálního urgování. Já jsem mu na to řekl, že se zařídím podle svého ...“*

Mrázek funkci nastoupil 1. prosince 1945. Ministerstvo národní obrany dnem 1. dubna 1946 zrušilo čs. vojenskou misi v SSSR a plukovník Mrázek je jmenován čs. vojenským a leteckým atašé v Moskvě, 26. října pak do hodnosti brigádního generála. (Pro ilustraci jeho postavení v SSSR je v příloze uvedeno hlášení z 22. února 1946.)

Krátce poté mu náčelník hlavního štábu Boček poslal tuto depeši: *„Odvolávám Vás z úřadu vojenského a leteckého atašé v Moskvě. Svůj úřad předejte ihned [podplukovníku letectva Janu] Klánovi. Vraťte se do Prahy bezpodmínečně do 31. 12. 1946.“*

Generál Mrázek je dnem 31. ledna 1947 přemístěn k velitelství 1. oblasti jako velitel dělostřelectva. 1. března 1948 byl sice ještě povolán do kurzu pro vyšší velitele, ale již 5. března je dán na tříměsíční zdravotní dovolenou a 1. června přeložen do výslužby.

Již před tím se scházel s Ervínem Kolenatým, tehdy zaměstnancem Elektrických podniků v Praze, s kterým se znal z odbojové organizace „Alex“, aby shromáždili písemný materiál o její činnosti ve druhém odboji.

Přesvědčený antikomunista Mrázek po únorovém puči předpokládal, že „*musí dojít k válce, která tento vývoj zvrátí*“. Plánoval, že ze spolehlivých členů organizace „Alex“ vytvoří ilegální organizaci, která naváže spojení s generály v exilu: S. Ingrem [8] A. Liškou [9] a F. Moravcem [10] a při vypuknutí válečného konfliktu osobodí generála Heliodora Píku, aby „*společně s ním se postavil v čelo čs. armády a provedl tak převrat v ČSR*“.

Skupina prostřednictvím Kolenatého odeslala do zahraničí kromě politických a hospodářských zpráv i některé vojenské informace. Rodinu generála Mrázka současně navštěvoval Píkův syn, Milan, když měl povolenou návštěvu u otce ve vyšetřovací vazbě, neboť Mrázkovi mu posílali balíček potravin a cigarety na přilepenou.

Koncem října a na začátku listopadu 1948 byli zatčeni - Mrázek, poručík Miroslav Kolenatý, poručík Ctirad Tábořský, plukovník Václav Jandera, kapitán Milan Píka a nadporučík Štefan Púza. Ve dnech 14. a 15. února senát státního soudu v Praze za předsednictví plukovníka JUDr. Otakara Matouška, který krátce před tím vynesl absolutní trest nad generálem Píkou, odsoudil Mrázka pro zločin přípravy úkladů podle § 2 zák. č. 50/1923 Sb. a zločin vojenské zrady podle § 6/2 zák. č. 50/1923 Sb. ke kasaci a ztrátě čestných odznaků a vyznamenání, ztrátě čestných práv občanských na 10 let a k těžkému žaláři na doživotí (později změněno na 25 let odnětí svobody), Kolenatého vedle kasace a ztrátě občanských práv na čtyři roky k těžkému žaláři na čtyři roky, zostřenému jednou za půl roku tvrdým ložem a Tábořského pak pro přestupek podle § 577/f vojenského trestního zákona do vězení u dozorce I. stupně v trvání 14 dnů. Ostatní obžalovaní byli zproštěni, neboť „*zločinu příprav úkladů podle § 2/1 zák. č. 50/1923 Sb., jehož se měli dopustit tím, že v létě 1948 v Praze se vzájemně spolčili k úkladům o republiku ... se smluvili, že násilím unesou vyšetřovance generála ve výslužbě Heliodora Píku ... a dopraví jej ilegálně do americké zóny v Německu, kde by potom s ním disponovali americké orgány a zrádcovské živly čs. protistátní emigrace.*“

Obžalování popřeli vinu a uvedli, že Milan Píka „snažil se vzhledem k svému citovému poměru k otci, dosáhnouti toho, aby jeho otec byl pro jeho tehdejší zdravotní stav vyšetřován na svobodě a když se to nepodařilo zákonným způsobem, navrhl při jedné příležitosti jeho přítel nadporučík [JUDr. Štěpán] Púza [působil u Krajského vojenského soudu v Praze, odkud se znal s Milanem Píkou - pozn. Z.V.] ..., že by se měl jakýmsi anonymním dopisem vyprovokovati důstojník [pplk. JUDr. Karel Vaš - pozn. Z.V.], který vyšetřoval případ generála Píky k tomu, aby si dal generála Píku předvésti a při té příležitosti měli dva sjednaní boxeři zneškodniti strážce a umožniti tak útěk generála Píky.“ Milan Píka nesmyslný plán odmítl, podobně i generál Mrázek. Senát jejich obhajobu kupodivu akceptoval a Milan Píka byl zproštěn v celém rozsahu žaloby.

Náměstek ministra národní obrany JUDr. Jaroslav Procházka však 1. července 1949 nařídil, aby bylo zavedeno proti kapitánu Píkovi kárné řízení, protože „v roce 1948 vyjednával s více osobami o způsobu, jak pomoci jeho otci zatčenému pro těžké protistátní činy, k uniknutí z vyšetřovací vazby a k útěku za hranice“. Po dohodě se svým druhým náměstkem plukovníkem B. Reicinem zaslal generál Svoboda v listopadu 1949 prezidentu K. Gottwaldovi žádost o udělení milosti - zastavení kárného řízení. K návrhu došlo proto, „aby nemohlo býti vytýkáno, že je pronásledována i rodina popraveného generála“ ...

Raymund Mrázek svůj pobyt v komunistických žalářích nastoupil 27. května 1949 v pražské Ruzyni, odkud byl v červnu 1952 eskortován jako „nebezpečný zločinec“ k „uzavřenému útvaru NZ v Leopoldově“ na Slovensku, kde byl zařazen na oddělení „konopa“. Zde se setkal s vybranou společností „brášků“ - legionářů, vyšších důstojníků, poslanců, diplomatů, duchovních ... Vojáci později utvořili „Jednotu národního odboje“ za předsednictví generála Karla Kutlvašra. Skupinu „odhalila“ správa nápravného zařízení pomocí agenturní sítě. Okamžitě následovalo rozmístění vedoucích skupiny na různá oddělení „nápravně pracovního tábora Leopoldov“.

Mrázek byl 14. března 1958 převezen do Ruzyně v Praze, neboť podal návrh na povolení obnovy (také jeho manželka) s tím, že jeho odsouzení bylo dílem B. Reicina, „se kterým žil v nepřátelství“. Dále, že obvinění bylo opřeno výhradně o svědectví Ervína Kolenatého, který ale nebyl slyšen u hlavního líčení. Pokud se doznal, bylo to v době, kdy byl duševně a tělesně vyčerpan. Vyšší vojenský soud Praha zamítl jeho „nedůvodné návrhy“, podobně jako nejvyšší soud na svém neveřejném zasedání 6. listopadu 1959. Za pět dní Mrázek putoval do NPT Mírov, kde byl zařazen v oddělení „bakelit“.

Do Prahy se vrátil 9. května 1960 a následující den byl v důsledku amnestie prezidenta republiky propuštěn s podlomeným zdravím na svobodu.

Příloha

Moskva, 22. 2. 1946.- Hlášení plk. gšt. R. Mrázka náčelníku hlavního štábu div. gen. B. Bočkovi o jednání s náčelníkem štábu Rudé armády gen. arm. Antonovem.

I.

Dne 21. února 1946 byl jsem přijat náčelníkem gen. štábu RA gen. arm. Antonovem. Přítomen byl přednosta OVS (odděl vnějších сношениí) gen. major Kutuzov. Přijetí trvalo téměř hodinu.

Po mém představení byla nejdříve běžná konverzace, v níž jsem byl dotazován na dojmy z Moskvy. Po krátké odpovědi uvedl jsem rozmluvu na mé posláni v SSSR, poukázal jsem na význam, který Vy i pan ministr NO přikládáte našemu voj. zastoupení v SSSR a na poctu, které se mi dostalo, že jsem byl pověřen tak významnou funkcí. Poprosil jsem p. arm. generála o podporu v mé práci, což mě bylo upřímně a otevřeně přislíbeno. Pak na dotaz, zda mám nějaké přání, poprosil jsem jej o dovolení, zda bych mohl promluvit o některých zásadních otázkách, které nutno projednat s gen. štábem RA. Gen. arm. Antonov projevil svůj souhlas, při čemž zdůraznil, že naše armáda byla v roce 1938 nejlepší ve střední Evropě. Předložil jsem mu tedy k uvážení a rozhodnutí tyto požadavky ve smyslu instrukcí, které jsem obdržel.

II.

V duchu smlouvy o vzájemné pomoci je třeba, aby naše armáda byla organizována na společné bázi s Rudou armádou s rozdíly, odpovídajícími naší rozdílné zeměpisné poloze, početním stavům, hospodářské kapacitě a národní mentalitě. Prosím, aby nám nebyla odepřena pomoc vítězné Rudé armády v těchto věcech:

1./ Válečné zkušenosti RA a z nich vyplývající změny organizace, výcviku a materiálního vybavení armády jsou rozsáhlé - jen znalosti jich nám umožní vybudovat moderní armádu, která by plně odpovídala duchu smlouvy. Prosil bych proto uvědomiti nás

- o organizačních změnách, provedených na podkladě válečných zkušeností,
- o nových výcvikových metodách

tím způsobem, že nám budou dány k dispozici příslušné služební předpisy (polní řád, předpisy jednotlivých zbraní a služeb atd.)

Na tuto otázku arm. gen. Antonov odpověděl:

„Ano, mám zájem, aby čs. armáda byla co nejdříve bojeschopná a nejlepší, jak je za daných podmínek vůbec proveditelné. V otázkách organizačních si jistě víte nejlépe sami rady. Organizace RA je zatím tatáž, jaká byla ke konci války. Tak byl také organizován a vyzbrojen Váš armádní sbor v SSSR. Má-li Váš hlavní štáb některé dotazy o organizaci, prosím jen, aby nám byly dány pro tu kterou zbraň nebo vyšší velitelství konkrétně - jen tak je možné Vám jasně odpovědět. Můžeme Vám v té které otázce poradit, ale Vy sami nejlépe víte, jak je třeba věc řešit.

Pokud se týká výcvikových method nemohu dobře Vaše přání prozatím vyplnit. Staré předpisy RA Vám nebudou nic platné. Pracujeme na nových předpisech podle zkušeností z války - to si ovšem vyžádá určitého času. Jakmile budeme mít nové předpisy, velmi rádi Vám je dáme k dispozici.

Totéž se týká organizace a činnosti služeb a materiálního vybavení armády.“

2./ Další otázka, kterou jsem přednesl, se týkala organizace zpravodajské služby a obranného zpravodajství u vyšších velitelství a organizace zprav. Služby a zprav. Jednotek v poli. (O tuto organizaci se zajímá 2. odd. našeho hl. štábu).

Arm. gen. Antonov mě dal tuto odpověď:

„U Vás jsou naši instruktoři. Nařídím voj. atašé plk. Sizovu, aby jak ve školách a kurzech tak i při cvičeních byla probírána důkladně zprav. služba.“

O organizaci zprav. služby se arm. gen. Antonov jinak nezmínil, a proto nepokládal jsem za vhodné klásti podrobnější dotazy.

3./ Další otázky se týkaly materiálního vybavení, které jsem formuloval takto:

- doplnění materiálu pro náš arm. sbor v SSSR, jehož materiál byl poškozen nebo zničen v údobí bojů. Jedná se konkrétně o náhradní součástky pro 400 aut amerického původu, která jsou nepojízdná. Žádost o tyto součástky byla podána velitelstvím 1. čs. arm. sboru v SSSR cestou čs. voj. mise v Moskvě v květnu minulého roku gen. plk. Bělokoskovu, zástupci náč. týlu RA.

Arm. gen. Antonov odpověděl:

„Vám je snad známo, za jakých podmínek byl nám dodáván aut. materiál z USA. Ve smlouvě bylo stanoveno, že materiál je pouze pro válečnou potřebu a nemůže být námi předán jinému státu. Kromě toho pokud máme ještě nějaké součástky, nestačí ani pro vozidla RA. Nebylo by jistě výhodné, abychom my objednávali pro Vás náhradní součástky v Americe a pak je Vám prodávali.“

S tímto objasněním jsem musel souhlasit.

Pokud jsem si však vyžádal dodatečné informace od velitele dopravní skupiny kpt. ing. Laskače, byly žádanky o náhradní součásti v květnu min. roku schváleny zástupcem náč. týlu RA, pokusím se proto, aby nám byly na podkladě tohoto souhlasu uvedené součástky vydány.

- Dodání materiálu podle úmluvy ze 14. dubna 1945.

Odpověď arm. gen. Antonova:

„Materiál, uvedený v příloze smlouvy, Vám bude dodán. Jen Vás prosím, uvědomte Váš hlavní štáb, aby měl strpení pokud se týká termínu dodávek. Naše možnosti transportu jsou ještě následkem války do určité míry omezené a snad i dodávky materiálu vyžadají více času než jak bylo původně předpokládáno.

Na přání velitele letectva div. gen. Vicherka [11] jsem poprosil, zda by nebylo možno místo letounů Pe-2, jak je ve smlouvě uvedeno, dodat nám letouny typu Tu-4.

Gen. arm. Antonov požádal gen. Kutuzova, jaký typ je uveden ve smlouvě, aniž pak čekal na odpověď, řekl: „Letouny Tu-4, já Vám to řeknu upřímně a otevřeně, nemáme v dostatečném počtu ani pro potřebu RA. Výroba není ještě seriově zařízena. Této Vaší žádosti nelze bohužel vyhověti.“

Pokud se týká nově objednaného materiálu, čs. velvyslanectví mně připsím uvědomilo, že požadavky leteckého materiálu projednává s Národ. komisariátem innostrannych děl a s Národ. komisariátem vněšnej torgovli. Z Vneštorgu bylo velvyslanectví sděleno, že o prodeji uvedeného materiálu může být jednáno jen dá-li k tomu gen. štáb RA svůj souhlas. Proto jsem celou tuto věc (požadavky velitele letectva) gen. arm. Antonovu přednesl.

Bylo mi odpověděno:

„Ano, ve všem Vám vyjdeme vstříc. Mně ale není jasno, jak celé jednání probíhá a co už v té věci bylo podniknuto. Prosím, sdělte mi, kdy Váš velvyslanec podal vládní notu o prodeji materiálu našemu komisaři pro zahraničí. Molotov. Dejte mi opis tohoto požadavku a já sám s tím. Molotovem krátce věc projednám a realizuji.“

Otázku leteckého materiálu projednám proto znovu s velvyslanectvím a podám pak arm. gen. Antonovu požadovanou zprávu.

Pro příště by bylo třeba, aby naše požadavky od kterékoliv zbraně nebo služeb nebyly předkládány velvyslanectví (voj. atašé) odděleně a přímo, nýbrž aby byly shrnuty u hlavního štábu a po přesné formulaci souhrnně předloženy gen. štábu RA.

Navrhuji tento postup: obdobně jako tomu bylo s materiálem podle úmluvy ze dne 14. dubna 1945 sjednati všeobecnou dohodu o dodávkách voj. materiálu mezi oběma vládami bez specifikace avšak s dodatkem, že množství a druh materiálu bude dojednáno přímo mezi oběma hlavními štáby. Bez vládní dohody nemůže gen. štáb RA dodávky realizovati. Touto všeobecnou dohodou by nám bylo umožněno předložit případné další požadavky bez zdlouhavého vládního projednávání. Finanční úhrada po sjednání dodávek mezi gen. štáby by potom byla projednána s Národ. komisiátem vnějšího obchodu.

Po tomto jednání jsem gen. arm. Antonovu sdělil, že tím jsou moje přání vyčerpána. Gen. arm. Antonov vyptával se mne pak na moje osobní přání pokud se týče ubytování mé rodiny a mých podřízených. Požádal gen. Kutuzova, aby mně vyšel v každém ohledu vstříc a zajistil v nejkratším čase přiměřené ubytování.

Arm. gen. Antonovu jsem poděkoval za jeho vzácnou ochotu, se kterou naši armádě i mně vyšel vstříc a poprosil jsem jej o pomoc i v budoucnu. Arm. gen. Antonov odpověděl: „Prosím, obraťte se na mne osobně vždy když to uznáte za vhodné, rád Vám v každém ohledu vyhovím.“ - Tím byla rozmluva zakončena.

VHA, MNO, hl. št. 2. odd., 19465, čj. 1115/dův.

Poznámky:

1. Verš použili pozůstalí v poděkování za projevy soustrastí i slova úcty ke generálu Mrázkovi.
2. Podrobněji Generál Heliodor Píka, Vojenské rozhledy (dále jen VR) 7/92, s. 136-137, dále Armádní generál in memoriam Heliodor Píka, VR 2/97, s. 149-162.
3. Podrobněji Divizní generál Alois Machačík, VR 4/95, s. 139-141.
4. Podrobněji Armádní generál Josef Bílý, VR 1/94, s. 124-125.
5. Podrobněji Jan Syrový, VR 10/93, s. 113-117.
6. Podrobněji Armádní generál in memoriam ing. Alois Eliáš, VR 3/94, s. 137-140.
7. Bohumil Boček, VR 8/92, s. 133-134.
8. Armádní generál Sergej Ingr, VR 9/92, s. 134-135.
9. Podrobněji Armádní generál Alois Liška, VR 10/92, s. 148-149.
10. František Moravec, Obrana lidu 6/1993, s. 11.
11. Podrobněji Sborový generál Alois Vicherek-Josef Slezák, VR 1/98, s. 158.

PhDr. Zdeněk Vališ